

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו בסעודת ל"ג בעומר תשע"ז לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויען - גליון תתקע"ט

שפע אלהות מהעולמות ומקורין עילאין קדישין וכו', לשנות דרכי הטבעי ולהעשות להם פלא ונס מפורסם כפי המצטרך להם לשעתם, לפקוד עקרות או להחיות מתים וכדומה. אמנם זהו מחסדי הא-ל יתברך אשר עשה עמנו ברוב רחמיו, והשאר ברכה שמאותן השערים ונביעות אשר נפתחו פעם אחת על ידי אבותינו הקדושים, נשאר הרשימו מהנביעו ההוא לדורי דורות בכל עת שיצטרך, שיוכל השער והנביעו הזה להשפיע דוגמתו גם עתה בעת הזאת כפי המצטרך לבני ישראל עם ה'. וכשאנו צריכין לפקוד עקרות, אז אנו קורים פרשת וד' פקד את שרה גו', ובוזה אנו מעוררים הנביעו שנפתח על ידי קדושת אברהם אבינו ע"ה, וכן הוא בכל הנסים והנפלאות. ועל פי זה אנו אומרים מי שענה לכל אחד מאבותינו יענה גם אותנו וכו'.

ועל פי זה יבואר היטב הפסוק זכר עשה לנפלאותיו, היינו שהבורא יתברך עשה לנפלאותיו בבחינת דבר ומשפיע, שיוכל להשפיע ממש אותן הנסים והנפלאות שנעשו כבר, אחר כך בכל דור ודור בעת המצטרך להם, כי חנון ורחום ה', וצפה והביט שיבואו דורות שלא יהא בהם כח ויכולת בצדקתם וקדושתם לפתוח את הנביעו דחיי ממקורי עולמות העליונים בעצמם כמו אבותינו הק', ולזה ריחם השי"ת על בני ישראל עם קרובו ועשה לנפלאותיו בבחינת דבר ומשפיע, כדי שהם בעצמם יוכלו להשפיע לזרע ישראל דוגמתם לעת שיצטרך להם, ואנו שואבים מהנביעו דחיי ההוא שנפתח על ידי אבותינו הקדושים עכ"ל. והכפיל דבריו שם (לפורים) שזהו כוונת הכתוב (אסתר ט-כח) והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור, 'נזכרים' היינו שנעשו בבחינת דבר, ועל ידי זה הם נעשים בכל דור ודור ע"ש.

וכנראה שפשוטו של מקרא עולה ביחד עם דרשתו, שבשעה שאנו מזכירים ומדברים מהנפלאות שעשה ה' על ידי הצדיקים, וזכר עשה לנפלאותיו, שעושין זכרון מהם, אז הם נעשים בבחינת דבר ומשפיע, שירחם ה' גם עלינו. וחנון ורחום ה', וכמבואר בתוספות (ראש השנה יז) שמדת 'חנון' הוא גם כשאינו מגיע על פי דין, רק מתנת חנם, כדאמרין (ברכות ז) וחנותי את אשר אחון אף על פי שאינו הגון

ידע כל הנסתרות, דבריו עושים פירות, בטל כמה גזירות, אדונינו בר יוחאי. איתא בזהר הק' (ח"ג טו.) דלא הוה גזירה דאתגור על עלמא לעילא דלא מבטל לה ע"ש. ובוזהר חדש (ח"ב רות מד.) סיפרו, דפעם היה דבר בלוד ומתו בני אדם, ועבר שם רבי שמעון ואמר, כל האי במתא ואני הכא, גורנא דליבטל. ושמעו בת קול שיצאו משם המזיקין דהא רבי שמעון הכא, דקודשא בריך הוא גזור והוא מבטל. אמר רבי מאיר שבחא דיליה מי יכול למיקם ביה, אי לאו כמשה, פתח ואמר, ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטורת וגו' ותעצר המגפה (במדבר יז-ג), כולי האי איצטריך ליה למשה למיטרח, ורבי שמעון בן יוחאי במימריה, הקב"ה גזור והוא מבטל מותנא ע"כ.

ולזהבין הדברים איך יתכן שיהא כחו של רבי שמעון עדיפא ממשה רבינו, אשר לא קם נביא עוד בישראל כמותו. אך מבואר בדברי האר"י ז"ל (ליקוטי ש"ס למסכת שבת) וז"ל דע כי רבי שמעון בן יוחאי היה ניצוץ ממש רבינו ע"ה, וכמו שברח משה מפני פרעה והשיג שלימותו שם במדבר, כן רבי שמעון ברח מפני הקיסר, והשיג שלימותו שם במערה המדברה בלוד ע"כ. ואם כן רבי שמעון תרתי הוי ביה, עצם גודל קדושתו בעצמו מעבודתו הנפלאה, ביחד עם נשמת משה רבינו שהיה שורה בתוכו, על כן היה כחו עדיפא ממשה רבינו, והוא דומה לנס על גבי ענק, שגובהו של הננס יתירה מהענק, על כן גם בדיבור בעלמא עלה בידו לבטל הגזירה. - ואם כל זה היה בחייו, הרי גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם (חולין ז), בודאי שדבריו עושים פירות לבטל כל גזירות קשות ורעות מכל ישראל. וכאשר מדברים מגודל קדושתו, מעוררים זכותו הגדול שיחול גם עלינו להושע בכל מילי דמיטב.

הכתוב אומר (תהלים קיא-ז) זכר עשה לנפלאותיו חנון ורחום ה', טרף נתן ליראיו יזכור לעולם בריתו. ופירש בספה"ק אוהב ישראל (פ' ויצא) רישא דקרא, וזה לשונו, כי אבותינו הקדושים והנביאים הקדושים ע"ה כשהיו צריכין לאיזה נס ופלא אשר הוא איננו על דרך הטבע, היה כח בידם על ידי טהרתם וקדושתם והתדבקותם בהשי"ת להמשיך נביעו

ע"כ. וממשיך הכתוב, כי טרף נתן ליראיו, והיינו כי קריעת גזר דין נקרא טרף, על דרך שנאמר (בראשית מט-כו) בנימין זאב יטרף, טרוף טורף יוסף (בראשית לו-ג). ו'טרף' נתן ליראיו, ה' נתן להם הכח שיכולים לטרוף ולקרוע גזר דינם של ישראל, וגם אם הם אינם עוד אתנו, 'יזכור לעולם בריתו', כחם הגדול היא בבחינת זכר ומשפיע, שיזכור לעולם בריתו שכרת עמהם.

ודכירנא מילתא כי זה יותר מארבעים שנה בהיותי אברך, הייתי בל"ג בעומר אצל כ"ק אדמו"ר מקלויזענבורג זי"ע, והזכרתי לפניו שאפקד בבנים. וסיפר לי אז העובדא של רבי שמעון באשה אחת מצידון, שהובא במדרש (שהש"ר א-ב) ששהתה עשר שנים עם בעלה ולא ילדה, והלכו לרבי שמעון ועמד והתפלל עליהם ונפקדו, ללמדך מה הקב"ה פוקד עקרות אף צדיקים פוקדים עקרות ע"ש. וסיפר כל העובדא באריכות, והבנתי שרצה לעורר בזה כחו וזכותו להיות בחינת דכר ומשפיע, וזכר עשה לנפלאותיו.

*

הנה מצינו במשה רבינו אחר חטא העגל שאמר, ואתנפל לפני ה' וגו', כי יגורתי מפני האף והחמה אשר קצף ה' עליכם וגו', ואתפלל אל ה' ואומר, ה' אלקים אל תשחת עמך ונחלתך וגו', זכור לעבדיך לאברהם ליצחק וליעקב וגו' (דברים ט-ח). הרי שהזכיר תחלה 'אל תשחת', ושוב הזכיר זכות אבות, זכור לאברהם וגו'. וכן מצינו עוד שאמר, כי א-ל רחום ה' אלקיך לא ירפך ולא ישחיתך, ושוב אמר ולא ישכח את ברית אבותיך.

ונראה דאיתא במדרש (שמו"ר מא-ז) אמר הקב"ה למשה, הם קמו לצחק בעבודת כוכבים ואתה יושב כאן, רד. אותה שעה ביקש משה לירד, ומצא מלאכי חבלה ונתיירא מהם ולא ירד, כמו שכתוב כי יגורתי מפני האף והחמה, מה עשה משה, הלך ואחז את הכסא שנאמר (איוב כו-ט) מאחז פני כסא פרשו עליו עננו, פרש והגין עליו הקב"ה ע"כ. וזה בא ללמד כי בשעה ששורה דינים על האדם, העצה לזה הוא להתדבק בקונו, וכמו שנאמר (תהלים צא-א) יושב בסתר עליון, בצל שדי יתלונן, ואומר לה' מחסי ומצודתי וגו', כי הוא יצילך מפח יקוש וגו', יפול מצדך אלף ורובה מימינך אליך לא יגש.

אך לבאר הדברים יש לומר, על פי מה שכתוב בוזהר חדש (רות עט): והובא ברבינו בחיי (פי' יתרו עה"פ זכור) דשלשה ממונים שולטים בגיהנם, והם, משחית, אף, חימה, והם שולטים מזמן תפלת ערבית כל הלילה. ולכן תיקנו בתחלת תפלת ערבית לומר והוא רחום יכפר עון ולא 'ישחית' וכו' (תהלים עח-לח), להכניע קליפת משחית, והרבה להשיב 'אפוי' כנגד אף, ולא יעיר כל 'חמתו' נגד חימה. ומטעם זה אין אומרים אותו בערבית של שבת, כדי לקבוע בלב שהרשעים יש להם מנוחה בשבת מהגיהנם (תנחומא תשא לג), ואין אותם ממונים שולטים עליהם בשבת ע"ש.

ובספר ליקוטי שושנים (להרה"ק רבי שמשון מאוסטרופאלי זי"ע) כתב, דלכן במלחמת עמלק כתיב, ומשה אהרן וחזר עלו ראש הגבעה (שמות יז), שראשי השמות שלהם מ'שה

א'הרן חזר היא כמו מ'שחית אף חימה, שעורר עמלק על ישראל, והם עלו ראש הגבעה להכניעם ע"כ. ואם כן משה מכניע קליפת משחית, ואהרן קליפת אף, וחזר קליפת חימה. [ונתעוררתי מהא דאמרו (נדרים לב). בשעה שנתרשל משה רבינו מן המילה, באו 'אף וחימה' ובלעוהו וכו' ע"ש. והיינו כי קליפת 'משחית' היה נכנע תחת משה].

והנה מבואר במדרש (ויק"ר יג) בשעה שעשו ישראל אותו מעשה, בתחלה הלכו אצל חזר, אמרו לו (שמות לב-א) קום עשה לנו אלהים, כיון שלא שמע להן עמדו עליו והרגוהו וכו'. ואחר כך הלכו אצל אהרן אמרו לו קום עשה לנו אלהים, כיון ששמע אהרן כן מיד נתיירא, הדא הוא דכתיב (שם לב-ה) וירא אהרן ויבן מזבח לפניו, נתיירא מהזבח לפניו. אמר אהרן מה אעשה, הרי הרגו את חזר שהיה נביא, עכשיו אם הורגים אותי שאני כהן, מתקיים עליהם המקרא שכתוב (איכה ב-ב) אם יהרג במקדש ה' כהן ונביא, ומיד הם גולין ע"כ. וכיון שחזר היה מכניע קליפת חימה, הרי במיתתו נתעורר כחה של חימה, שאין עוד מי להכניע אותה. וכמו כן אהרן שמכניע קליפת אף, הרי בחטאו בעשיית העגל נתעורר כח קליפת אף, ולא נשאר בתוקפה רק כח משה בקדושתו שהכניע כח המשחית, ועל כן שפיר אמר כי יגורתי מפני 'האף והחימה', שבהריגת חזר ובחטאו של אהרן נתעורר כוחם.

ואמר שוב, ואתפלל אל ה' ואומר, ה' אלקים אל תשחת' עמך ונחלתך, כי קליפת המשחית שפיר הכניע בעצמו, ואל תשחת עמך, אבל בהיות שנשאר עדיין אף וחימה, על כן זכור לאברהם ליצחק ולישראל וגו', שזכותם יעצור בעדם שלא יוכלו להרע לישראל. וזהו שאמר גם כן, כי א-ל רחום ה' אלקיך לא ירפך ולא ישחיתך, שקדושתו של משה מגין בעד 'המשחית', אבל שלא יתעורר מדת אף וחימה, הזכיר זכות אבות, ולא ישכח את ברית אבותיך. ובהיות שאתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא, בכל צדיק וחכם דמתעסק באורייתא (תיקו"ז קיב), על כן יש תמיד הגנה נגד 'משחית', אך לא כנגד 'אף וחימה', ועל כן נאמר על גלותם של ישראל, ויתשם ה' מעל אדמתם 'באף ובחמה' ובקצף גדול, וישליכם אל ארץ אחרת כהיום הזה.

ובהיות שרבי שמעון בן יוחאי, היה בו ניצוץ של משה ביתר שאת משאר חכמי ישראל, על כן נשאר אצלו ההגנה נגד קליפת 'משחית', כמו שהיה במשה. על כן רבי שמעון (חסר ו) בן יוחאי עולה בגמטריא כמספר 'משחית'. וכיון שחוץ ממעלתו של משה היה אתו גם זכות עצמו, על כן היה בכחו לבטל גם אף וחימה, וביטל כל גזירה רעה מן השמים. ויש לרמוז כי על זה אנו מתפללים, השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם (איכה ה-כא), כי 'אף חימה' עולה כמנין 'קדם', ולעתיד רוח הטומאה יעביר מן הארץ, ויתבטלו גם כח האף והחימה, וכזכותו של חזר אהרן ומשה יחד.

וכה יתן ה' שזכותו של רבי שמעון יגן עלינו להוושע מכל צער ונוק, ויתקבלו רבבות התפלות שהתפללו היום, להתברך כל אחד בבני חיי ומוזני רויחי, ושנת גאולה וישועה בביאת בן דוד במהרה דידן. ■